

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مشرط قلم

۱۲۲۶

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنونيه قبول اولنور

درج ابدلتهين آثار اعاده اولنور

دينه، فلسفه، علوم، حقوق، ادبيات، سياست، و باطامه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و شئون اسلاميه و در بحث ايدى و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلى

سنه لكى التى آيلنى

ممالك عثمانيه	ايچون	۶۵	۳۵	غروش
روسيه	»	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	۱۷	۹	فرائق

صاحب و مؤسسى :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

تاريخ تأسيسى

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ايله كوندريلىر سه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير

ایدرم که، علمای حنفیه ایله شافعیه آراسنده، یاخود شیعیه آراسنده کی ضدیت، اسلام ایله نصرانیت آراسنده کی ضدیتدن بیله بیوکدر. بو، نه دن؟ هیچ شبهه سز که بو عدم اختلافدن. نه اونلرک دیدیکنی بزبیلیر، نه بزم دیدیکمزی اونلر. اونلری بر طرف ایت. عین مذهبده اولانلر آراسنده، مثلاً علمای حنفیه آراسنده ضدیتلر ظهوره کلیر. حالبو که آراده بر رابطه اولسه بو لزومسز اختلافلره محل قالیرمی؟ اگر بتسون علما یکدیگریله علاقه دار اولورسه، بربرندن خبردار اولور. آرا لرنده اختلاف می قالیر. فقط نه قدر شایان تأسف که اوز قارداشلر بربرندن جدا دوشمشلر، یکدیگرینی دشمن ظن ایتمشلر. اولمایه جق مسئله ده بیوک بیوک اختلافلر چیقارمشلر. سوکرا اونلرک طرفدارلری، مخلصلری اونلره عبادت ایدرجه سنه برمنسوبیتده بولونقلرندن اونلری لایحطی ظن ایله بر طرفی التزام ایدرک بیوک منافرتلره سبب اولمشلر. ملت آراسنده تفرقه چوغالمش.

بودرجه برودت کتیرمک خصوصاً صحنه بالطبع دانتک دخلی یوقدر. بونک منشائی، صرف نفسانی و شهوانی در. اصلاح ایچون چالیشه جق کیمسه یوق. هربری بر یول طوتمش. اوتهدن بری بزم شیخمز بیوک، بورادن بری خایر بزم شیخمز دها بیوک. بویله تفرقه بیودکجه بیومش. امت آراسنده اختلاف چوغالدکجه چوغالمش. عاقبت امت اسلامییه شو کوردیکمز پریشان حاله کلش.

چکلرده بوراده بر ذات بنی دعوت ایتدی کتدم. سلام. کلام، دیرکن شیخک بیوککلکندن، عادتاً فوق البشر کرامتندن بحشه باشلادی. کنیدیسی ده ضابطانندن. یا قائم مقام، یا بیکباشی. تعجب ایتدم. خاطر مه بخارالیرکلدی. روس عسکری کلدیکی زمان آپشیدیلر، قالدیلر. نصل مدافعه ایده جکمز، دیه دوشونیدیلر. «سماورلری یاقلم، روسلر کلنجه اوزرلرینه صیجاق صولر دوکرز.» دیدیلر. کله لره سریع آتشی طویلره، توفکلره سماورله مدافعه!... وای کیدی شانلی امت! نه ایدک، نه اولدک! سطوت عادلانه سنه کائنات عرض انقیاد ایدرکن شیمدی بودرجه جهالت، مسکنیت ایچره یووارلانسون. زوالی بخارالیر، طائی جانلرینی سماورله مدافعه ایده جکلر. باری بو حالدن عبرت آلسلر... نه ممکن. ینه اختلاف، ینه نزاع.

قان آغلانه جق حاللر. بوندن بوراده کی علمانک خبری وارمی؟ بوندن دکل، یاننده کی ولایتدن. حتی ایکی ساعت اوتده کی کوک احوالندن خبری وارمی؟ نه حال در بو؟ طاش اولسه ینه حرکته کلیر. علمای کرام ملت آراسنده مذهب چیقارمق، اختلاف تخمی اکک ایچون می یارادلدی؟ اتحاد دعوت ایدن ایات الهیه بی اک زیاده اوقویان، کورن کیملردر؟ ینه خوجهلر دکل؟ او حالده نیچون خوجهلر حالا اتحاد ایده، یور، حالا بر مدرسهلر قونفردسی عقد ایده، یور؟ فقط بویله اولماز. بوندن سوکرا بویله یاشانماز. علما اویاملی، درین اویقودن قالمیلی. انتباه ایتلی. عالم اسلامک حال پریشانیسی کورملی. تونسه مسلمان چوجتلرک جامعه کتمکدن، خاندن منع ایدیلدیکی، فاسده طویلره مسلمان جامعلری خراب یدیلدیکی ایشتملی. بخاراک انقراضه سور و کاندیکنی، ایرانک حییات ممات دقیقه لری کچیرمکده اولدیفنی درین درین تفکرلره دوشونملی.

بوعطالتک صوکی انقراض اولدیفنی، بو اویوشقلغک نتیجه سی ممات اولدیفنی بیلملی. کوزینی برازا طرفه صالملی ده عبرت آلملی. آغلاملی، متأثر اولملی، یوق یوق، آغلالمق فائده ویرمز. ایش یاملی. بر تدبیر جدی دوشونملی. «بزی اصلاح ایدیکز، بزی بورطوبتلی طاش اوجاقلرندن قورتاریکمز، بزمده یشامق حقمز وار، بزده دیگر ارقداشلر، کی صحی بنالرده اوطورمق، چالیشمق استرز، اونلر کی بزده معاملر تعیین ایدیکز. بزمده عمومی و منتظم درسخانه لرمن اولسون. حاصلی بزم ویران مدرسه لرمنده اصلاح ایدیلسون. بزه تخصیص اولنان اوقاف بزم ایچون صرف اولونسون...» دیه مشیخته مراجعت ایتلی. بومراجعته برانظام دائر سنده اولملی. مملکتک اسایشنی اخلاص ایتیه رک، حکومتک ایشنی اشکال ایتیه رک مدنی انسانلره یاقیشیر بر طرزده مراجعت ایتلی. هر مدرسه دن برر، ایکیشر ذوات طوپالاملی بر عرض حال یاملی. مشیخته ویرملی. طشره لرده کی مدرسه سکائی ده بویه حرکت ایتلی. یاخود اولاً بتون مدرسه لر دن، بر قاجر ذات برجامعه مثلاً یازیدده بر مجلس عقد ایتلی. مدرسه لرک اصلاحی جاره سی دوشونملی. بعض مقررات اتخاذ ایتلی. بر قاج مرخص تعیین ایدرک مشیخته تبلیغ ایتلی. بوضورتله هرکس «طابه حقیقه» اویامش. دیسون. آرتق طابه تفرقه بی بر اقلی. تفرقه ذاتاً حسد دن، نخوت دن، جهالت دن کلیر. آرتق اولیه شیلردن واز کچملی. طلبه؛ آرملرنده غایت کوزل، بتون مملکتک، بتون عالم اسلامک تقدیرینی جلب ایده جک بر، نسبت، بر رابطه وجوده کتیرملی. یشامق ایچون جاره دوشونملی. زیرا بو حال ایله ای بیاملیسکمز که بومسلک مقدس منقرض اوله جق در. اونک ایچون منتظم قانونلره طلبه یکدیگرینه صیم صیقی باغلانملی. بونی حکومت منع ایده جک دیه قورقاملی. ای بیاملی که حکومت بونی تقدیر ایدر. ذاتاً یاپیله جق شی مشروطیتک یوزی کی آب آچیق اولملی. طبیعی ایشک ایچنه فساد قاریشیرسه، اغراض شخصیه کیررسه، احتراض باشلارسه حکومت بوکا مساعده ایده مز. اولاً جمعیتلر قانونی اوقوملی، جماعتلر قانونی کورملی. اوکا کوره بر مدرسه لر قونفردسی یاملی. سزک بوراده یاپه جفکمز بوکی خیرلی ایشلر بتون عالم اسلامده تأثیراتی کوستره جکدر. فقط هرشیدن اول طلبه؛ ارقداشنه او؛ یان یان باقیشی ترک ایتلی. بیوکلر کوچکلرک قصورینه باقماملی. کوچکلر بیوکلره حرمت ایتلی. آرتق بتون ملت اتحاد ایتلی. زیرا جناب حق بزه دائماً اتحادی، تفرقه دن اجتنابی امر ایدر: واعتصموا بحبل الله جمیعاً ولا تفرقوا... صوک

عالم اسلام

عالم اسلام

سیاسیات عمومییه

اليوم بين الممال جريان ايدن سياسيات عموميه نك صفحاتي نظر

دقتہ آنبرسہ اشبوصفحاتک یکانہ مدار و مرجعی عالم اسلام اولدینی قولایلقله اکلایشیلور . فی الحقیقه سیاسیات عمومیہ بی اشغال واداره ایدن همان عالم اسلامه عائد مسائل مختلفہ در : ذاتاً نفس آوروپادہ یعنی بالقان یاریم اطہسی استثنای ایدیلرک اوروپا نامہنی طاشیان قطعہدہ سیاسیات اشغال ایدہجک مسئلہ یوق کبی در : زیرا شوداثر دہدہ متوطن بتون اقوام وطوائف کندیلرینہ عائد بتون مسائل سیاسیه بی حل وطی ایدہرک میدانده منازع فیہ مسئلہ بر اقامشلدرد : المانیایمپراطورلرک تشکلی اوروپا دورہ تکامل سیاسی سنک صوک خطوہسی ایدی ! بوصوک خطوہدہ آتیلدقدن صوکرمہ غربدہ تشکلات سیاسیه و تکیونات قومیه نک لایتغیر بر صورتدہ تقرر ایتدیکی اکلایشیلور .

فی الواقع المانیایمپراطورانی تشکل ایتدکن صوکرمہ یعنی قرق سنک اوزون بر مدت طرفندہ اورویانک انف الذکر دائرہسندہ هیچ بر خاربه ظهور ایتہمشدر . شو قطعہنک تاریخی بیلنلر تزدندہ سابقہ قطعاً امثالی کورولہمش بر علامت کبی تلقی ایدلسہ کرک . حتی بوکون بیلہ نفس اوروپایہ عائد آرادہ منازع فیہ وبر محاربه ظهورینہ سبب اولاجق قدر مهم بر مسئلہ کوزیکمبور ! اسویجرہ ، فلمنک ، و دیگرلری کبی الک اوافق ملتہر و حکومتلر کمال اسایش وسکونت لہ یاشامقدہدرلر و کیمسہنک بونلرک حدود و حقوقہ تجاوز فکری خیالہ بیلہ کلور .

اوروپا بوکون کندی دائرہسندہ مسائل سیاسیه دن زیادہ مسائل اجتماعیہ و اقتصادیہ ایلہ مشغول در !

بورالری بویلہ اولقلہ برابر اوروپادہ صالح و مسالمت بر قرار دکلدرد ! اوروپا ملتیرینک کافہسی باشند آیاغہ قدر مسالحدردلر ! و هر کوندہ تسلیحات و تجهیزات حربیہ لرینی تزید ایتہ مکدہدرلر ! ملتہر حربی ویرکولر آلتندہ ازیلیورلر و دائمی بر حال تزلزل و اضطراب کچور مکدہدرلر ! عجباً بو حال ، بو اوضاع نہ دن نشئت ایدیور ؟

بوسؤالہ لایقی وجہلہ جواب ویرمک ایچون اوروپا مدنیتینک ارکان و اساسنی تحلیل ایدہرک شو مدنیتک نہ کبی عناصردن تشکل ایتدیکنی بیان ایتمک لازم کلیر ! انشالله آتی دہ بر زمان مناسبہ بومسئلہنی تدقیق ایدرز ! شمدیلک شونی اشارت ایدہم کہ اوروپا مدنیتک اساس وارکانی صرف مادیاتدن عبارت اولدینی ایچون کندی دائرہسندہ غایت منتظم و آہنکدار بر صورتدہ تشکل ایتمش اولان اوروپا ملتہری دائماً احتیاجات مادیہیہ معروض اولدقلرندن تجارت ، صنایع و اقتصادی ضروریاتک سوقی ایلہ کندیلرینہ باشقہ یرلردہ مستملکات و مخرجلر بولمہ مجبوردرلر ! شو مجبوریتک درجہسنی تخمین ایچون الان یالکز المانیادہ صنایع دستکاهلرندہ طقوز میلیون عملہ ایشلہ تیلہ مکدہ اولدینی بیلیمک کافی در ! بو قدر بیوک برکتلہ بشریہنک محصول مساعیلری و منبع معیشتلری اولان مواد تجاریہ بی استہلاک ایدہجک مواد مذکورہیہ محتاج اولہجق یرلر و طائفہلر لازمدر ! والا روز مرہ بی کچور مکہ کندیسنی بختیار عد ایدن بو قدر آج ، چپلاق بی سرو سامان کتلہ ؛ داخلہ عظیم و دہشتلی بر انقلاب اجتماعی احداث ایدہرک شمدیکی ترتیبات و تشکیلات سیاسیه و اجتماعیہ بی زیر و زبر ایدر !

ایشته بونک ایچوندرکہ اوروپا دولتلری آرہسندہ مستملکات و مخرج مسئلہسی بیوک بر رقابت و خصومت سیاسیه قابوسی آچشدرد ! انکلترہ کبی ید اغتصابلرینہ بیوک مستملکات و مخرجلر کیچمہمش دولتلر بونلرک حفظ و مدافعہسنہ کیچ قالمشلر ایسہ هنوز غصب ایدلہمش یرلری اغتصابہ و یاخود باشقلرینک اللرندن قابمہ بذل مساعی و ہمت ایدرلر !

شمدی کرہ ارضہ عطف نظر ایدوبدہ غصب ایدلہمش یرلر نرہدہ اولدینی تعین ایدہم ! آمریقای شمالی و جنوبی کندی کندیلرینی اداره و محافظہ ایدہجک قدر قوتلی درلر ! بوندن ماعدہ ، بونلر ذاتاً اوروپالیر طرفندن ضبط ایدلش و اہالیسی اوروپالیردن عبارتدر ! کرک کر کرا نمیخورد

افریقادہ دولت عثمانیہ متعلق یرلردن باشقہ جملہسی طوتولمش ! اوستریا کذلک ! نپالیور ؟ یالکز آسیا ! اوروپالیر بر زمان آسیانک شرق و اقصای شرق طرفنہ آنلادیلر ، بورادہ کوردکاری ضربہ مقاومت آنلری چابوق رجعتہ مجبور ایتدی ! دیمک کہ نہ قالور ؟ همان آسیانک غرب طرفندہ و افریقانک شرق طرفندہ واقع ممالک . عالم اسلامدہ بونلردن عبارتدر ! افغانستان ، ایران ، ممالک عثمانیہ ، مصر ، طرابلس غرب ... ایشته الیوم سیاسیات عمومیہنک اشتغال ایتدیکی مسائل یکانہ !

انصرالدین خوجہ مرحومک یورغانی کبی اوروپا دولتلرینک یتون های و هویلرینک ، پاتردی و کورلتیلرینک ، ہر درلو اقدامات سیاسیلرینک معطوفی ہب بو عالم اسلامدر !

فی الحقیقه سیاسیات حاضرہیہ لایقی وجہ اوزرہ دقت ایدیلرہ سیاسیات مذکورہنک محور یکانہسی و ساحۂ فعالیتی حکومت و اراضی اسلامیہ اولدینی آشکاردر . حتی اوروپا حکومتلرینک یکدیگرلری ایلہ مناسبات و علاقہلرینی امتزاجات و تشکیلاتلرینی بیلہ تعین وادارہ ایدن عالم اسلامدر : شو نقطۂ مهمہ بی ایضاح ایچون الیوم حکومتلر آراسندہ موجود اولان مناسباتی تحلیل ایدہم !

انکلترہ تاریخی دشمن جان و مالی اولان روسیہ ایلہ همان ایران و افغانستان مسئلہسندن طولانی ائتلاف ایتدی ! ینہ عین حکومت اوتہدن بری رقابت و خصومت ایتدیکی فرانسیہ ایلہ ، فاس و مصر مسئلہسی مناسبتی ایلہ ، ائتلاف ایتدی !

ایشته ائتلاف مثلث دیانلان انکلترہ ، فرانسیہ و روسیہ ائتلافی بومناسبتلرلہ حصولہ کلدی ! اتفاق مثلثہ کلنجہ : ایتالیا حکومتی همان فرانسیہنک آفریقادہ نائل اولدینی موفقیاتندن قوشقولا نہرق اوستریانک و آلمانیانک اغوش معاونتہ آتلدی ! فی الحقیقه فرانسیہ ایتالیایی اوستریانک تحت اسارت و ظلمندن قورتارمشدی ! مع هذا ایتالیا افریقای شمالیہ دست اشتہا اوزاتہرق تونس و طرابلس غربہ طوغری یورومک ایستہدیگی بر زماندہ اوکندہ فرانسیہی کوردکدہ چارونچار اوستریایہ صارلدی ! اوستریا ایسہ جنوبدہ کی ممالک عثمانیہ یورومک و بورادہ رقبی بولان روسیہیہ مقابلہ ایتمک ایچون المانیانک استمدادیہ احتیاج کوردی !

اشبو اجتماعدن بحث ایدرک رفیقمر «یولدر» غزته سی دییورکه :
قونغرەنک مسلمانلره بوقدر اهمیت ویرمه سی سونجی برحالد .
روسیه نك بیوک راهبیری هر طرفدن طوبلا شەرق مذا کره ایتلرندن
دین اسلامك شرف واعتبارینه نقصان طریانی شویله طورسون بالعکس
تراید موفقیاتنه سبب اولمقددر .

خالص خرسیتیانلره خدمت ایدن مسیونرلردن مسلمانلر اصلاً
قورقورلر . صوفی ومتقی خرسیتیانلر نصرانیك اوامرینه اعتبار
ایدرلر . نصرانیته دین واعتقاد ایشلرند جبر یوقدر ، نشر دین یالکیز
وعظ وانصیحت طریقی ایله اولمق لازمدر . مسلمانلرک مسیونرلردن
قورقورلرینه بر دلیل ده شودرکه ، ترکیه ومصر مملکتلری مسیونر
ایله طولیدر . بومسیونرلر کندی دینلریخی مذکور مملکتلرده تکیه
وعربجه کتابلر طبع ایدرک نشر ایدیورلر . مناسب محفلارنده خرسیتیانلری
مدح ایدرک وعظلرده سوییورلر . بوندن هیچ بر مسلمانانه ضرر کلدیکی
یوق و بوندن طولانی هیچ بر مسلمان نصرانیقی قبول ایتمامشدر .

§ رزان ولایتی قاسم ایزدی مسیونرلردن اسلامیت علمپنده بعض
اثرلر یازمش اولان راهب دارونکیکن قران مسیونر قونغرە سی تقدیم
ایتدیکی بر بیاننامه سند قاسم اطراننده اسلاملرک زمنکیکن اولوب روسلرک
فقیر اولماسندن دائماً آنلرک نفوذی آلتنده بولنه رق کرک دنیاچه و کرک
دیجه اسلاملرک روسلره خوجه لك ایتدکلریخی معرض شکایتده بیان
ایله چاره سنه باقلمه سی طلب ایتمش . بو مناسبته بر خیلی افتالر
واساسلر شیلر دخی علاوه ایلمش . واقعا آز چوق اهل انصاف
اولانلری بویله بی اساس شیلر ایله اقتساع ایتک بیهوده در . مثلاً
دارونکیکنک نقلنجه اسلاملر روس خدمتجیلرینه اوطوردقلری اوطه لرده
ایقونا بواندرمه یی ، خاج طاقه یی ، کلیسایه وارمه یی منع ایدرلرلرلر .
وبوست (برهیز) طوتدیر ، یه رق رمضانده اوروج طوتدیرلرلرلر .
پاسخا کی بیوک پیراملرده خدمت ایتدرلرلرلر ، خانلرینه پاپاس
کتیرنلرلرلر . بو یوزدن بوطرف روسلرنده خرسیتیانلره صووقلق
اویانوب هپ تاتارلره میل ایدرلرلرلر . دها عجیبی شودرکه کویا بو
طرف روسلری دارونکیکن تعبیرنجه « اسلاملردن اوکرنکلرینه
کوره باشقه دین مذسولرینک اشیا سی چالمه یی مباح کوررلر » ایتمش !
تاتارلر قبولرند روس خدمتجیلرینه عبد و جاریه نظریله باقهرق
جاریه لر ایله یقین معامله دن قاچمازلرلرلر وهکذا ...»

ظن اولماز که مسیونر قونغرە سی بونلری عین حقیقت دییه قبول ایتسون .

اسلامیتک انتشاری

آروپانک علوم و احوال شرقیه واقف علماسندن بلکیالی
پروفیسور بریکیت دین مبین اسلامك انتشاری حقنده بر اثر یازوب
بودفه بعض غزته لر مذکور اثر دن استخراجاً خیلی حساب ومعلومات
نشر ایندیلر . نقای مناسب کوردک :

« اسلامیتک انتشاری اولکنندن اکسک دکلددر . واقعا
اندلسده و سجلیا آطه سندده اسلامیتدن اثر قالماش ایسه ده

ایشته اوروپا حکومتلرینک یکدیگرینه ضد ودشمن ایکی هیئت
معظمه تشکیله قالمشلرینک باشلیجه سبیلری بوندن عبارتدر ! واقعا
آراده اسلام یورغانندن باشقه منازع فیه مسئله یوقدر ! جمله نك مطمح
نظری عالم اسلامدر ! جمله سی عالم اسلامه طوغرو یوریوب جمله نك
مقصدی بوصاحبسز مالدن حصه چین اولمقددر . دنیانک بتون غزته لرینی
اوقویکیز ! هان بتون متفکرلرک ، بتون دیپلومانلرک یالکیز اسلام
مملکتلرینه عائد مسائل ایله مشغول اولدقلریخی کورر سکیز ! ایران
مسئله سی ، مصر مسئله سی ، کریم مسئله سی ، عربستان مسئله سی دهابیا امام نه
مسئله سی ... ایشته دیپلوما سی بی وعالم مطبوعاتی مشغول ایدن مسئله !
عجبا بوکا قارشى عالم اسلام نه یاییور ؟ نه لر دوشونیور ؟ هیهات ، بلاتردد
دیرزکه : اورته ده یکانه دوشونمیان اطرافنده قوپاریلان قیامتلردن
بی خبر قالان ینه عالم اسلامدر !

ماهیچ ندیدیم همه خلق بکفند

افسانه لیلای و بمجنون نرسیده

مع مافیه اونوتمه ملیزکه عالمك منازعه ایتدیکی شو شرقك کلیدی ،
مفتاحی بزم المزددر ! بز ایسترسهك شو کلیددن بیوک بیوک منفعتلر
کندیمز ایچون تأمین ایدررز ! بونقطه نك تفصیلاتی دقالات آتیه یه
براقیوررز .

احمد آقاف

طبعات مسیونر:

مسیونرلر عالمی

« بوضوک کونترده قزانده اسلاو مسیونرلرینک اجتماعی اولدیقی
کچن نومرو مزده خبر ویرمش ایدک . بواجتماعه عموم غزته لر اهمیت
ویریورلر . زیرا بر درجه حریت دینیه و وجدانیه نظامی چیه لیدن بری
اورتودقسلاقدن دیگر دینلره چیقانلرک عددی خیلی چوغالمش .

مثلاً ۱۹۰۶ سنه سی اورتودقسلازدن ۳ بیك ۱۶۵ کشی اسلامیت
قبول ایتمش . ۱۹۰۸ ده ۷ بیك ۷۱۰ کشی پرو ووسلاویدن اسکی
دینه (استارو ویرلکه) کچمشلر . قاتولیک ، پروتستان مذهبلینه
ویهودیلکه کیرنلرده خیلی مقدارده ایتمش .

بونک اوزرینه مسیونر جمعیتلرینه معاونت و یاردم آزکلیه باشلامش .
اوللری موسقوا مسیونر جمعیتنه سنوی بر میلون روبله صدقه کلورکن
صوک زمانلرده ربع درج سنه ایتمش .

بو حاللر بر اجتماع یاهرق احوالک مشاوره سنه سبب اولمندر .

قزان قونغرە سی باشقه مذهبلردن زیاده اسلام دیننه اهمیت
ویریورمش . مسلمانلرک دینلرینی و مطبوعاتی تفتیش و بوضو صلا درده
معلومات جمعی ایله مجلسه عرض ایتک ایچون سامارا پیسقویسی
قوسطانتین ، اوقا پیسقویسی نافا نائل وقزاندن آرخیری آلکسی
و « ترکستان ولایتی غزته نك » محرری مشهور استرا ئوموف جنابلری
انتخاب اولمشلر . لامائی و مجوسیلره قارشو حاجی ترخان وسار اتوفدن
بیوک راهب ماقاری و کرموقین جنابلری مأمور اولمش .